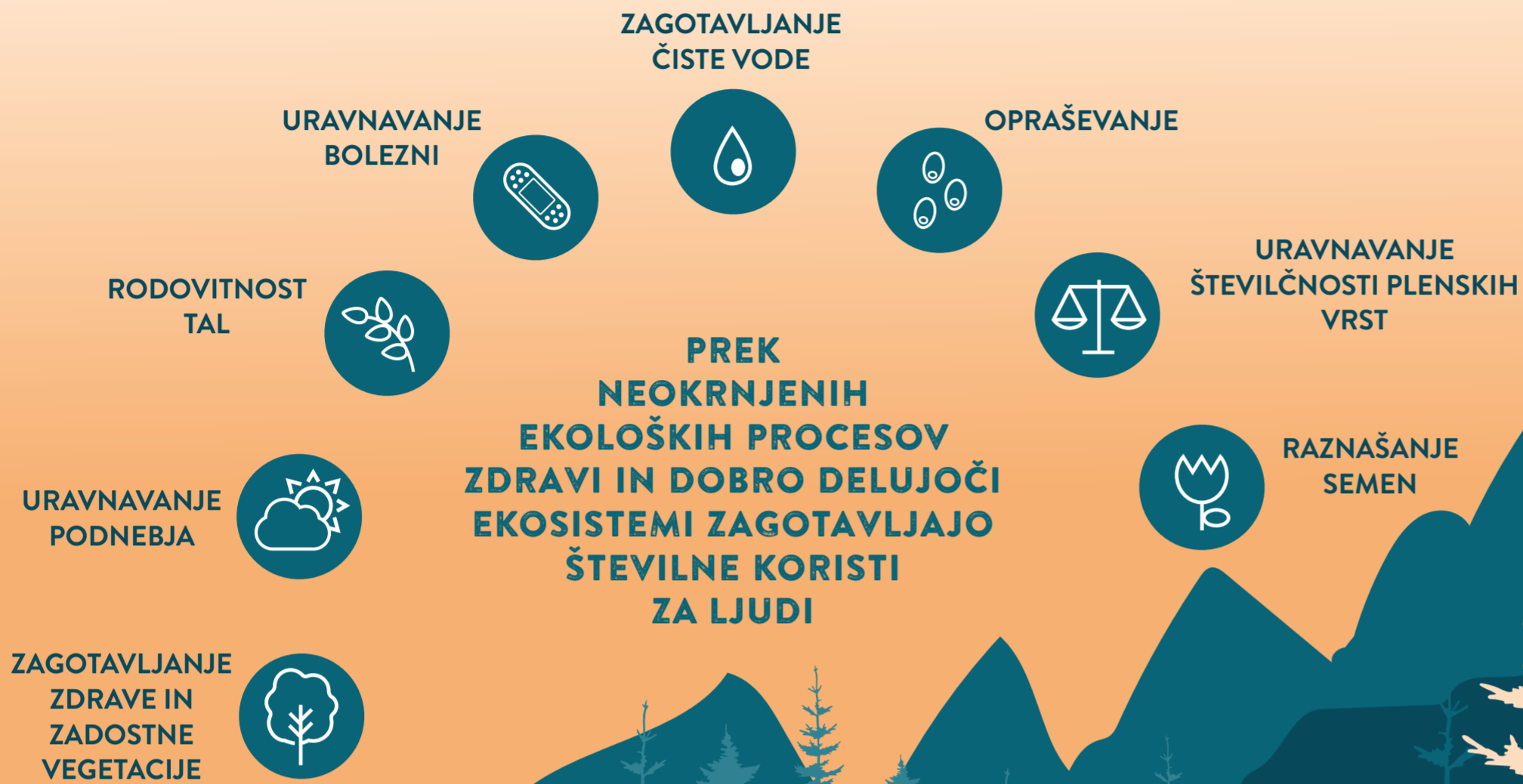

KAKŠEN JE POMEN VELIKIH ZVERI?

EKOSISTEMSKE STORITVE (STORITVE NARAVNEGA OKOLJA) = "KORISTI, KI JIH EKOSISTEMI ZAGOTAVLJAJO LJUDEM"

Ločimo oskrbovalne, uravnalne, podporne in kulturne ekosistemske storitve. So bistvene za zdravje človeka in vseh živih bitij in jih lahko zagotavljajo le zdravi ekosistemi.

VLOGA VELIKIH ZVERI V EKOSISTEMU

Velike zveri potrebujejo velika območja gozdnega in povezanega habitata. Trajnostno upravljanje s habitati velikih zveri ohranja tudi habitate mnogih drugih vrst.

TI PROCESI SE LAHKO POJAVLJAJO V RAZLIČNIH OKOLJAH, NJIHOV POMEN PA SE SPREMINJA GLEDE NA OKOLIŠČINE.

VELIKE ZVERI IGRAJO KLJUČNO VLOGO PRI REGULACIJI ŠTEVILČNOSTI PLENSKIH VRST IN MANJŠIH ZVERI, POLEG TEGA PA SODELUJEJO TUDI V DRUGIH EKOLOŠKIH INTERAKCIJAH

VPLIV NA PLEN

- Velike zveri vplivajo na številčnost populacij plena in njihovo vedenje.** Ob prisotnosti velikih plenilcev rastlinojedi postane bolj previdna, zmanjša se objedanje, spremeni se raba prostora in zmanjšajo se negativni vplivi na vegetacijo.
- Plenilci ohranjajo populacijo plena v ugodnem zdravstvenem stanju,** saj lahko selektivno plenijo šibkejšje posameznike in preprečujejo širjenje bolezni.

VPLIV NA MANJŠE PLENILCE IN MRHOVINARJE

- Velike zveri lahko zmanjšajo številčnost populacij manjših plenilcev** (npr. lisica, šakal) in vplivajo na sestavo njihovih združb.
- Velike zveri lahko povečajo dostopnost mrhovine** v obliki ostankov plena, ki je mrhovinarjem na voljo skozi vse leto.

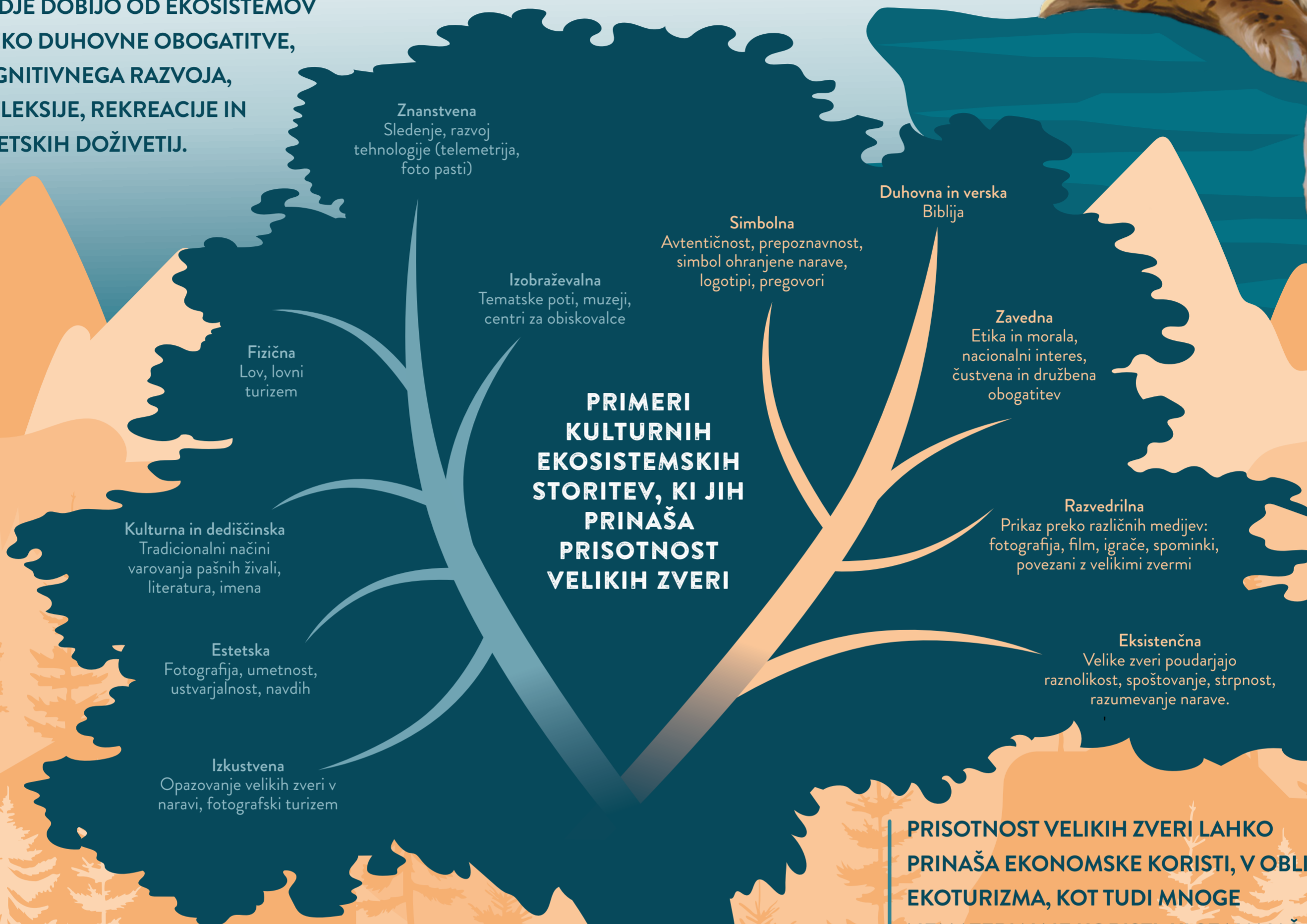
DRUGE EKOLOŠKE INTERAKCIJE

- Vpliv plenilcev na kroženje hranil poteka** preko neposrednega privzemanja in sproščanja hranil po zaužitju plena, in preko prenašanja in premeščanja hranil znotraj in med ekosistemi.
- Vpliv na vegetacijo in trofične kaskade** - vplivi plenjenja niso omejeni le na plen, ampak preko lova plenilci posredno vplivajo tudi na druge nivoje ekosistema preko t.i. trofičnih kaskad. Eden najbolje dokumentiranih primerov je iz območij, kamor so se volkovi vrnili po desetletjih odsotnosti. Opazili so spremembe pri vedenju jelenjadi in njeni razporeditvi v prostoru. Posledično so se spremenili vzorci objedanja vegetacije, začele so se vračati nekatere drevesne vrste, ki so pred tem skoraj izginile. To je omogočilo nastanek življenjskih prostorov za številne druge vrste, od žuželk in plazilcev do bobrov in ptic.

KORISTI VELIKIH ZVERI ZA DRUŽBO

KULTURNE EKOSISTEMSKE STORITVE SO NEMATERIALNE KORISTI, KI JIH LJUDJE DOBIJO OD EKOSISTEMOV PREKO DUHOVNE OBOGATITVE, KOGNITIVNEGA RAZVOJA, REFLEKSIJE, REKREACIJE IN ESTETSKIH DOŽIVETIJ.

PRISOTNOST VELIKIH ZVERI LAHKO PRINAŠA EKONOMSKE KORISTI, V OBLIKI EKOTURIZMA, KOT TUDI MNOGE NEMATERIALNE KORISTI, KI SE NANAŠAJO NA VREDNOST VRSTE ZA POSAMEZNIKA, SKUPNOST, ČLOVEŠTVO IN NARAVO.

"Vse tri velike zveri sem že videla. Strahu nikjer ni bilo, ampak je vedno tisto presenečenje, sploh pri volku in risu, ker se zgodi ko najmanj pričakuješ. Kljub temu, da veš da so tam prisotni ampak srečanja ne moreš predvideti. In to je vedno tisti fantastični moment, ko je nepričakovano."

"Če govorim lahko za Kočevski prostor, je ta globoko prepredeno z zgodovino skozi tisočletja ali vsaj stoletja, odsotnost medveda, volka in risa, da bi bila ena velika zguba."

"Velike zveri predstavljajo neizmeren vir idej in navdih za ustvarjanje, za obogatitev življenja, tudi duhovnega. Nima konkretnih vplivov na nas ampak posrednega. Brez tega je skoraj nemogoče živeti!"

"Na Babnem polju, ker smo čisto obrobjeni, je medved postal socializacijski moment, ker tisti, ki smo redni pohodniki ne gremo sami ampak skupaj"

"Prisotnost velikih zveri za nas pomeni ohranjanje vrste ter priložnost, da pokažemo da se da sobivati, kar zanima tudi druge države.."

"S prisotnostjo velikih zveri lahko nadgradimo tudi nek odnos do sočloveka. Kakor se obnašamo do živali, se lahko tudi do človeka"

"Srečanje z veliko zverjo te bogati vsakič, tudi če je samo bežno."

"Naša dežela je zaradi velikih zveri bolj pisana in raznolika, zapolnjena."

"Medved in zveri so del naše kulture, sistema. Če bi sedaj izginili, bi postal zelo ubog in prazen."